

Raseborgs fullmäktigeledamöter

POJO KYRKOBY BYFÖRENING RF:s UTLÅTANDE TILL STÖD FÖR BESLUTFATTANDET

Flerfunktionshus eller skolcentrum

Vid invånarmötet (29.10.) betonade stadsdirektören att projektet för ett flerfunktionshus i Pojo kan glömmas bort. Det nu föreslagna skolcentrumet på Kyrkoby skolans fastighet är dock ett av alternativen i stadens projektplan Pojo flerfunktionshus (2024) (bilaga). Byföreningen har lämnat in ett utlåtande till stadsstyrelsen den 6.10. (bilaga), där man som förstahandsalternativ föreslår ett flerfunktionshus med ett bredare serviceutbud i Pojo centrum, på det s.k. hälsocentralstomten. I sitt utlåtande ser byföreningen även som alternativ att flerfunktionshuset kunde placeras på Kyrkoby skolans tomt, men då skulle tillgängligheten innebära att inga övriga tjänster kunde placeras där – det skulle alltså i praktiken bli fråga om just det skolcentrum som staden nu föreslår. Skillnaden jämfört med både byaföreningens utlåtande och projektplanen Pojo flerfunktionshus (2024) är att staden i sitt nya förslag skulle placera endast årskurserna 1–4 i skolcentrumet.

Stadens förslag skapar ojämlikhet och beaktar inte barnens bästa eller välmående

I stadens förslag skulle barnen i Pojoområdet försättas i en ojämlik ställning jämfört med andra barn i Raseborg. Barnen i Pojo skulle ha rätt att gå i sin närskola endast tills de är 10 år gamla, och den grundläggande utbildningen skulle delas upp i tre delar: tre olika skolor, nya lärare och nya skolkamrater varje gång.

En oro är också att eleverna från Pojos skolor, när de flyttar till Karis i årskurs 5, inte alls skulle komma till samma klass utan splittras upp i olika grupper, separerade från sina tidigare kamrater. Förändringen skulle inte bara beröra Kyrkobyborna utan hela Pojo områdescentrums invånare. För barn som till exempel kommer från Antskog skulle skolresan fördubblas – uppskattningsvis 45 minuter i ena riktningen inklusive väntetider för bussar, alltså 1,5 timme skolresor per dag. Barn som tillbringar så mycket tid i skolskjutsar kan inte delta i de avgiftsfria hobbyer som enligt Finlands modell för hobbyverksamhet erbjuds i skolorna.

Pojoområdets särskilda förhållanden måste också beaktas. Pojo har, tack vare sitt varierande bostadsutbud, familjer med mycket olika bakgrunder, varav en del omfattas av olika stödformer. Pojo är även mycket mångkulturellt i förhållande till sin storlek; i vissa klasser har upp till en tredjedel ett annat modersmål än svenska eller finska. I skolorna har man utvecklat smågrupps- och specialundervisning, och skolgemenskapen är stark – eleverna känner varandra och faddersystemet har stor betydelse; de äldre eleverna lär sig ta ansvar och växa i sin roll. Stadens förslag skulle innebära att faddersystemet upphör.

Grunder för beslutsfattandet

Om ett sådant förslag godkänns, bör först en noggrann barnkonsekvensbedömning göras (<https://www.lskl.fi/vaikuttamistyo/lapsivaikutusten-arviointi/>). Och om man vill få invånarnas godkännande för ett sådant beslut, måste grunderna för beslutsfattandet redovisas öppet – till exempel genom att tydliggöra de beräknade besparingarna. Invånare påpekar gång på gång att den grundläggande utbildningen är en lagstadgad kommunal service, medan upprätthållandet av gymnasienätverket inte är det. Trots detta föreslås nu omfattande och långsiktiga sparåtgärder riktas mot grundskolorna i Pojoområdet, men inte mot gymnasienätverket. Invånare och beslutsfattare bör ha tillgång till öppen och jämförbar information om kostnaderna för de olika alternativen, så att beslut kan fattas på grundval av fakta – inte antaganden.

Enligt byföreningens uppgifter är situationen nu den, att om årskurserna 5–6 flyttas från Kyrkoby skola till Karis, skulle endast ett klassrum frigöras. Däremot skulle Kirkonkylän koulu – Raseborgs tredje största finskspråkiga skola – behöva 2–3 klassrum samt utrymmen för smågrupper och specialundervisning. Dessutom är antalet toaletter i Kyrkoby skola redan nu otillräckligt. Sammanlagt skulle betydande renoveringsarbeten krävas för dessa tillfälliga lösningar.

Pojo områdescentrum och dess utveckling

Enligt utvecklingsbilden ska Pojo utvecklas som ett områdescentrum där närservice för de omgivande områdena finns. Tjänsterna i områdescentrumen ska utvecklas utifrån deras befolkningsutveckling och kulturella särdrag. (Raseborgs markanvändningsutvecklingsbild 2050, 31.1.2024.) Pojo områdescentrum betjänar ett vidsträckt område; invånarna i hela det tidigare Pojo kommunområde är vana att uträtta sina ärenden i Kyrkoby centrum. I det tvåspråkiga områdescentrumet Pojo bör både svensk- och finskspråkig grundläggande undervisning för årskurserna 1–6 bibehållas.

Utvecklingen av Pojo områdescentrum och investeringarna där får inte ständigt skjutas upp till förmån för andra områden, eller skrivas in med formuleringen ”Målsättningar/riktlinjer enligt vilka staden arbetar vidare, men beslut tas senare i enlighet med stadens ekonomiska läge och behov då” (presentation vid invånarmötet 29.10.). För skolornas framtid i Pojo områdescentrum krävs en hållbar plan och en tydlig tidtabell för genomförandet.

Om man nu fastställer en plan där ”beslut tas senare” och där årskurserna 5–6 flyttas bort, kastas en skugga som urholkar byns livskraft. Det är svårt att tro att om årskurserna enligt planen flyttas bort, skulle de någonsin återföras. Och om årskurserna 5–6 försvinner, minskar barnfamiljernas intresse för Pojo områdescentrum, och relevanta kommer med stor sannolikhet att sjunka på längre sikt. Nästa steg blir då nedläggning av hela skolorna. Grundläggande tjänster, såsom närskolan, är den viktigaste faktorn vid barnfamiljers val av bostadsort. En försvagning av skolservicen leder på lång sikt inte bara till minskat elevantal, utan också till minskade skatteintäkter och en försvagad lokal livskraft. Detta stöder inte utvecklingen av Pojo områdescentrum.

Byföreningens förslag

Enligt byföreningens uppfattning bör skolorna i Pojo få fortsätta fungera som de gör nu, och samtliga årskurser 1–6 flyttas till det nya renoverade eller nybyggda skolcentrumet/ flerfunktionshuset först när det står färdigt. På så sätt kan Kirkonkylän koulus nuvarande lokaler användas under sanerings- och byggtiden, och inga tillfälliga ersättningslokaler behövs.

Byföreningen motsätter sig inte förändring eller utveckling – men utvecklingen måste ske på ett sätt som stärker, inte försvagar, barnens rättigheter och Pojos framtid som levande områdescentrum.

Pojo kyrkoby, den 5 november 2025

Pojo kyrkoby byförening rf:s styrelse

Marianne Liitelä, ordförande

t. 040 580 8755, marianne.liitela@suomenkylat.fi

Bilagor:

Byföreningens utlåtande 6.10.2025: Pojo flerfunktionshus – centraliserade och hållbara funktioner för områdescentrumet

Raseborgs stad: Pojo flerfunktionshus, projektplan 31.5.2024